

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบของการวิจัย

การวิจัยประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2549) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมายในการวิจัย

ประชากรและหน่วยวิเคราะห์

1. ประชากรในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่มด้วยกัน คือ

- 1.1 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร บางเขน ณ ภาคการศึกษาที่ 2/2553 จำนวน 2,599 คน
- 1.2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2553 ซึ่งคาดว่าจะมีจำนวนประมาณ 1,000 คน
- 1.3 อาจารย์ผู้สอนในคณะวิทยาการจัดการ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 60 คน
- 1.4 ผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ซึ่งได้แก่ เจ้าของสถานประกอบการ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่ใช้งานบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจของมหาวิทยาลัยฯ (ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ เนื่องจากบัณฑิตบางรายยังไม่ได้ทำงาน)

2. หน่วยวิเคราะห์

หน่วยวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหน่วยวิเคราะห์ระดับบุคคล ซึ่งได้แก่

- 2.1 นักศึกษาปัจจุบัน สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 2.2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- 2.3 อาจารย์ผู้สอนในคณะวิทยาการจัดการ

2.4 ผู้ใช้งานบัณฑิต เช่น หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชา เจ้าของสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ใช้งานบัณฑิตสาขาบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

การเลือกกลุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มเลือกตัวอย่างที่จะเป็นตัวแทนจากประชากรเป้าหมายในการวิจัยแต่ละกลุ่ม โดยคณะผู้วิจัยได้ คำนวณหาขนาดตัวอย่าง ด้วยสูตรของ Yamane Taro ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n คือ ขนาดตัวอย่าง
 N คือ จำนวนประชากรเป้าหมาย
 e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดให้เท่ากับ 0.05

จากการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งหมด 715 ราย ประกอบด้วย

1.1 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ จำนวน 347 ราย

1.2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 286 ราย

1.3 บุคลากรของคณะวิทยาการจัดการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 52 ราย

1.4 ผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ จำนวน 30 ราย

2. แผนการสุ่มตัวอย่างในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้วางแผนการสุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ตามลักษณะของประชากรในการวิจัยที่มีความแตกต่างกัน ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1-4 หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ โดยแยกตามวิชาเอกที่ศึกษา ได้แก่ การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบัญชี การจัดการทั่วไป และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ดังมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 การกำหนดขนาดตัวอย่างของกลุ่มนักศึกษาปัจจุบันโดยใช้สาขาวิชาเอกเป็นชั้นภูมิ

สาขาวิชาเอก	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
การจัดการทั่วไป	987	132
การตลาด	480	64
การบริหารทรัพยากรมนุษย์	230	31
การบัญชี	489	65
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	346	46
เศรษฐศาสตร์	67	9
รวม	2599	347

2.2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ ในปีการศึกษา 2553 สุ่มตัวอย่างในงานพิธีช่อมรับปริญญาบัตร ด้วยวิธีการสุ่มแบบสะดวก

2.3 บุคลากรของคณะวิทยาการจัดการ ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบสะดวก

2.4 ผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ จำนวน 30 ราย สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยให้มีการกระจายไปตามแต่ละสาขาวิชาชีพ และลักษณะ/ประเภทของสถานประกอบการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบ สอบถาม ข้อมูลและความคิดเห็น แบ่งตามกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลและความคิดเห็น 4 แบบด้วยกัน ดังนี้

แบบที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1-4

แบบที่ 2 เป็นแบบ สอบถาม ข้อมูลและความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2553

แบบที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน คณะวิทยาการจัดการ

แบบที่ 4 เป็นแบบ สอบถาม ข้อมูลและความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม โดยได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร จากตำรา เอกสาร และรายงานวิจัยต่างๆ แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะเป็นผู้ประเมินองค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน คือ

2.1 กลุ่มนักศึกษา ทำการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (โดยพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตร)

2.2 กลุ่มบัณฑิต ทำการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (โดยพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาตามหลักสูตร และภาวะการปฏิบัติงาน)

2.3 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน ทำการประเมินด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะของบัณฑิต)

2.4 กลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิต ทำการประเมินด้านผลผลิต (โดยพิจารณาถึงคุณลักษณะของบัณฑิต)
ทั้งนี้ ได้กำหนดเกณฑ์ในการวัดระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม ความสำคัญ หรือความพึงพอใจในแต่ละประเด็นเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับมาก
3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับน้อย
1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามทั้ง 4 แบบ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ โดยรายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา วิหคโต

3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนธ์ณีย์ วิหคโต

3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิวดี มณีโชติ

3.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชน แสงจักร์

3.5 เรือโท ดร. ทวีศักดิ์ รูปสิงห์

เมื่อได้ข้อคิด เห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะต่างๆ แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

กลุ่มเป้าหมาย	ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา	0.923
แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต	0.935
แบบสอบถามสำหรับอาจารย์	0.927
แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้งานบัณฑิต	0.962

จากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าสูงกว่า 0.80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยจึงนำแบบ สอบถามดังกล่าวไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัย ทำการแจกแบบสอบถาม ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งทำหนังสือขอความร่วมมือในการเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ ความคิดเห็น โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาบริหารธุรกิจด้วยแบบสอบถาม โดยทำการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษา ในช่วงภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2553 และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจากนักศึกษาทันทีในระหว่างการเก็บข้อมูล
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้วยแบบสอบถาม โดยการส่งแบบสอบถามให้บัณฑิตทางไปรษณีย์ตามที่อยู่ที่ได้แจ้งไว้ในฐานข้อมูลงานทะเบียน พร้อมแนบซองจดหมายติดแสตมป์ เพื่อให้สะดวกในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมา ร่วมกับการแจกแบบสอบถามให้แก่บัณฑิตในพิธีต้อนรับพระราชทานปริญญาบัตร ในช่วงปีการศึกษา 2553
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้งานบัณฑิต โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเข้าพบผู้ใช้งานบัณฑิต เพื่อขอสัมภาษณ์ข้อมูลและความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ โดยจะแบ่งกลุ่มผู้ใช้งานบัณฑิตตาม ลักษณะหรือประเภทขององค์กร และตามสาขาวิชาเอกของบัณฑิตคณะวิทยาการจัดการที่ได้ทำงานอยู่ในหน่วยงานหรือองค์กร

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) สำหรับการอธิบายลักษณะโดยทั่วไป และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยการ
แปลผลค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด